

KOSTEL NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

Na nejvyšším bodě v obci (322 m nad mořem) tyčí se voděradský kostel, jehož bělavá věž svítí daleko do okolí. Je to naše nejstarší památka.

Na místě románského kostela z 12.stol. byl nejpozději v polovině 14.stol. vystavěn nový gotický kostel. V r.1759 byla zvýšena věž kostela a v letech 1770-71 byl kostel upraven barokně.

Jednolodní obdélný kostel s pravoúhlým presbytářem a hranolovou věží při jeho severní straně. V přízemí věže je sakristie, zřejmě pozůstatek původního románského kostela. Před západním průčelím které vrcholí barokním štítem s kamenným sousoším Navštívení Panny Marie z r.1770, je barokní předsíň. Stěny lodi jsou členěny půlkruhově zavřenými okny, v jižní stěně se dochoval zazděný gotický vstupní portál s lomeným záklenkem. Fasáda věže byla upravena barokně a ozdobena pilastry a římsami. Ve východním průčelí presbytáře se zachovalo zazděné hrotité okno s hrubě tvarovanou dvojdílnou kružbou se čtyřlístem.

Presbytář je klenut gotickou křížovou žebrovou klenbou bez konzol, do sakristie z něho vede gotický hrotitý portál a v severní stěně je obdélné gotické sanktuárium. Triumfální oblouk je hrotitý, loď plochostropá a sakristie je klenuta valeně.

Věž se původně zvedala jen do výše prvního patra (hodin), je provedena slohem barokním. Věž má dnes dvě patra, oddělená od sebe římsami, kůrkami krytými. Ve druhém patře jsou okna s nadokenní obloukovou, dvakrát zlomenou římsou. Šindelem krytá střecha vybíhá nejprve stanovitě vzhůru, ale mění se pak v osmibokou lucernu, na níž spočívá prohnutá kopulka. Věž už byla celá v neutěšeném stavu a tak v roce 1998 došlo ke kompletní opravě – stará byla sňata a na jejím místě vyrostla její věrná replika. Ve věži dnes vysí už jen jeden zvon znějící umíráčkem, je to Gotthard a chcete-li si na něj sáhnout, musíte zdolat 65 dřevěných schodů – odměnou vám pak také bude velkolepý výhled do blízkého s širokého okolí. V prvním patře věže také nemůžete přehlédnout hodinový stroj, dnes už nefunkční, s napojením na ciferník patrný z čelní strany kostela, tedy od schodů, jež byly v r.2001 taktéž opraveny do původní podoby. Roku 2010 se však už nedočkaly jasany při vstupu ze schodiště na hřbitov. V roce 2005 získal kostel noční osvětlení, takže svítí svojí bělobou do vzdáleného okolí stejně tak výrazně jako přesden.

Foto z Kroniky Polních Voděrad z r.1938 od Jaroslava Procházky.

Foto z r.1958, jak je vidět, fasáda už naléhavě volá po opravě.

A nyní se seznámte, jak už bylo řečeno, s jediným to zvonem zde ve věži vysícím, s Gotthardem. Jeho životopis je vsutku dobrodružný a drametický, leč s dobrým koncem.

Roku 1759 přestavená věž (dříve vysoká jen do výše hodin) byla opatřena dvěma zvony, oba darované Antonií Bukovskou z Hustiřan. Větší se nazýval „Matice“ a menší „Gotthart“ - oba zhotoveny byly roku 1756.

Roku 1784 baronka Františka Romana věnovala kostelu třetí zvon „František“ - byl ze zvonů nejmenší. Dohromady všechny tři zvony zněly krásným souzvukem rozléhajícím se do kraje.

V době 1.svět.války, v r.1916, však v důsledku válečného nedostatku kovu došlo za vojenské asistence ke svržení Matice a Františka s věže kostelní na hřbitov. Došlo i k dramatickým událostem, neb zvon Matice byl pro svoji velikost nejdříve rozbit a padajícím Františkem byla stržena západní římsa - nebyl to radostný pohled. Ač nedlouho nato za měsíc zemřel císař František Josef I., řídicí

učitel František Verner s ironií napsal do Školní kroniky : „Po skončeném vyzvánění smutečním za zesnulého mocnáře byly dva zvony k účelům válečným odebrány“.

Nákladem manželů Antonína a Anny Růžičkových z Voděrad (č.p.12) a jejich dcery Růženy byl r.1932 opatřen nový zvon, jehož zvuk však svojí kvalitou nebyl uspokojivý.

Ve 2.svět.válce, r.1943, se historie snímání zvonů z věže opakovala. Tentokrát jí měli na svědomí Němci. Naštěstí při této události nedošlo ke škodám. (Na předchozí fotografii je právě sundaný Gotthard a protože byly sundány oba dva zvony, věž tentokrát zůstala prázdná.) A že Němci byli důslední, to dokazuje i to že nezapomenuli ani na malý zvonek z kapličky církve československé.

Nakonec přišel rok 1945 a s ním i šťastné shledání z vráceným zvonem Gotthard. I zvon z r.1932 se údajně našel v Hamburku a byl nabídnut k vrácení. Tehdy zřejmě nebyl dostatek zájmu, či šlo o finanční problémy..... Bůh ví ?

Moje první fotografie kostela pořízená v r.1992.

Voděradský kostel býval kdysi kostelem farním. Kde stávala fara se dodnes bezpečně neví, ale lidé vypráví, říká řídící učitel Jaroslav Procházka ve své Kronice Polních Voděrad vydané roku 1938, „že stála v místech, kde dnes je č.p.10“ (v r.1938 dům č.p.10, kde žil Josef Kobylák, tehdy stál směrem na jihovýchod od domu dnešního - až při cestě). Lidé tehdy dokonce tvrdili, že ve Voděradech dokonce býval i klášter.

Roku 1757 v kostele tomto, jakož i jinde v okolí, byli shromážděni ranění z bitvy u Kolýna v Křechoři.

Nyní nahlédněme do interieru kostela z roku 1996. Ale ještě předtím si připomeňme další události,

které se tu odehrály v souvislosti s odcizením majetku, který už tady nebudem moci obdivovat. Lidi jsou takový jaký jsou a jak uvidíme, ani doba je příliš nezměnila.

Roku 1759 byla pro kostel koupena stříbrná kadidelnice s loďkou za 115 zl. Byla však roku 1810 s jinými stříbrnými předměty odvezena do vídeňské mincovny. V r.1916, jak bylo zmíněno, byly sejmuty z věže zvony Matice a František a v r.1917 k válečným účelům bylo z varhanů odebráno několik pedálových píšťal. Po válce zde řádili zloději v r.1922 – v měsíci červnu odnesli alby a ministranské komže a 5.září vytrhal někdo z ornátů vše, co bylo cennějšího: podšívky, zlaté vyšívání a podobně. Otevřel na oltářích tabernakule a hledal monstranci a kalich. Tyto předměty však nosí kostelník do úschovy domů. Některé kostelní látky zloděj roztrhal a pohodil. V obou případech zůstal pachatel neznám. V roce 1943, jak víme, byly odvezeny Němci dva zvony – Gotthard a ten z r. 1932. A když nyní nebudu pokračovat v dalších popisech krádeží v tomto svatostánku, to neznamená že už se dále neděly.

Dnes zde visící zvon Gotthard z r.1756 od zvonaře Jana Víta Františka Dietricha z Prahy s latinským nápisem : „Nákladem nejjasnější paní Antonie Bukovské z Hustiřan“. Zvon má pr. 78 cm.

Ve věži o patro níž nalezneme stroj věžních hodin s kyvadlem a závažím od firmy „Adámek-Čáslav“. Dopředu běží unašecí hřídel „ručiček“. Naměřené rozměry rámu jsou 66 x 69 cm. Hodiny už dávno neukazují čas.

Hlavní rokokový rámový oltář z r.1760, opravený v létě r.1869, ještě na poprsnici kruchty s kvalitními bustami sv.Jáchyma a sv.Anny z 40.let 18.stol. od neznámého autora. V některých pramenech se uvádí, že pocházely z braunova okruhu (Fr.Adámek?), ale asi pocházely z kutnohorských dílen období baroka – původně se nejspíš jednalo o oltářní sochy, druhotně ořezané do podoby bust.

Obráz hlavního oltáře, dílo Jana Popelíka z r.1869, byl pořízen sbírkou mezi občany, hlavně však darem 200 zl. Václava Chadrabý, voják z č.6, jež po bitvě u Sadové r.1866 zemřel v pruském zajetí. J.Popelík dostal za obraz 150 zl., zbytek byl věnován na opravu kostela. Na obraze sv.Anna (matka) a vpravo Panna Marie (její dcera).

Také dřevěná barokní kazatelna z roku 1720 (taktéž opravovaná jako oltář r.1869), kdysi se sochařskou výzdobou, neunikla pozornosti zlodějů a vandalů. I v roce minulém zde řádili pobertové, ač už vlastně nebylo co krást. Dnes už se krade „inteligentněji“ - na zakázku.

Vlevo od hl.oltáře oltář sv.Jana Nepomuckého zpodobněného na obraze zobrazujícího Nevyzrazení zpovědního tajemství a zchození z Karlova mostu do Vltavy.

Po pravé straně oltář s obrazem znázorňující sv.Annu, Pannu Marii a Ježíška.

V srpnu roku 1870 v kostele postaveny nové varhany od Ant.Molza, stavitele varhan v Kutné Hoře, za částku 650 zl. - uhrazených z důchodů kostelních. R.1917 varhany přišly o několik pedálových píšťal pro válečné účely. Dnes jsou varhany nefunkční.

Vlevo od oltáře sv. Jana N. zadržný pískovcový kámen s erbem v reliefu – koruna a nad štítem dvě vzpřímená křídla – znak Nyklásků ze Žitonic. Nahoře gotický nápis – přeložen v Kronice P.V. z r.1938. Hrob patří Lidmile, manželce Václava Baderského z Újezda, majitele Libodřic, která zemřela r.1580.

Vpravo, při pohledu na hlavní oltář, na boční zdi podél lavic je zadržán již zašlý náhrobek se znakem lví hlavy ve slunci. Patří Anně Baderské z Újezda, manželce Jindřicha Mírka ze Solopysk, která zemřela r.1605.

Rozloučení s rokem 1996 zakončíme pohledem od jihu.

1998 – kompletní výměna věžní šindelové střechy.

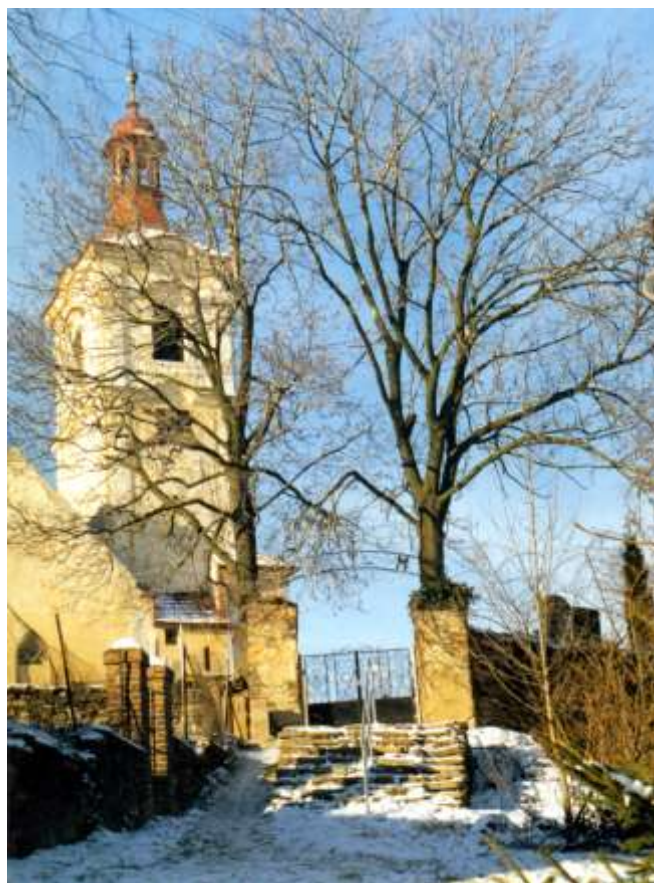
Srpen 1998 – poté co vyrostlo lešení v části věžní střechy, střecha byla komplet rozebrána.

Následně tesaři postavili trámovou kostru budoucí věžní střechy. Věž tentokrát opatřena pletivem proti holubům, kteří tu dříve nacházeli svůj domov a tím vlastně škodili.

Leden 1999 – konečná podoba kostela s vyměněnou věžní střechou i s doškami, takto vypadala v době svého vzniku v r.1759.

Zimní fotografie z r.2001, o 5 roků později bude renovováno kamenné schodiště a r.2010 budou odstraněny vzrostlé jasaný při vchodu na hřbitov.

Vánoce 2005 již s nově instalovaným nočním osvětlením.

A teď nás čeká prohlídka po kostele z roku 2007 :

Západní barokní štít se sousoším Navštívení Panny Marie z r.1770.

Pohled z kruchty k presbytáři. Gotický sloh se zachoval ve čtvercovém kněžišti, které se otvírá 5 m širokým, triumfálním, gotickým obloukem do lodi. V levé stěně presbytáře je vidět sanktuář.

Pravoúhlý presbytář je klenut gotickou křížovou žebrovou klenbou bez konzol. Rokokový rámový oltář už postrádá busty sv.Jáchyma a sv.Anny

V severní stěně presbytáře je obdélné gotické sanktuárium – sem má přístup jen kněz a slouží k ukládání liturgických nádob.

Pohled z presbytáře do sakristie, kam vede gotický hrotitý portál. Sakristie, nacházející se v přízemí kostelní věže- zřejmě pozůstatek původního románského kostela.

Na fotografii severní kostelní věž, západní loď a před ní barokní předsíň.

Pohled z kněžiště do lodi kostela, nahore na kruchtě jsou varhany.

Foto 2007.

V jižní stěně lodi kostela se zachoval zadržný gotický vstupní portál s lomeným záklenkem.

V kostele se konají několikrát do roka mše svaté. V létě roku 2011 zde byla křtěna Rozálie Kletečková.

I takový to pohled lze spatřit díky kostelu Navštívení Panny Marie.